

NOTITIE REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU

**PLAN-MER PARTIELE HERZIENING
OMGEVINGSPLAN FLEVOLAND 2006: MEER
RUIMTE VOOR INTENSIEVE VEEHOUDERIJ**

PROVINCIE FLEVOLAND

12 maart 2010

B01065/CE0/004/000079/dt

Inhoud

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding tot de partiële herziening en de plan-MER	3
1.2	Waarom m.e.r.-plicht?	4
1.3	Leeswijzer	6
2	Voornemen, beleid en wetgeving	7
2.1	Voornemen	7
2.2	Beleid en wet- en regelgeving	8
3	Huidige situatie en autonome ontwikkeling	12
3.1	Referentiesituatie	12
3.2	Veehouderij	12
3.2.1	Landelijke situatie en trends	12
3.2.2	Situatie en trends in Flevoland	15
3.3	Landschap en cultuurhistorie	18
3.4	Infrastructuur	19
3.5	Milieusituatie	19
4	Alternatieven	22
5	Effectbeoordeling	25
5.1	Studiegebied	25
5.2	Planhorizon	25
5.3	Beoordelingsschaal	25
5.4	Relevante effecten	25
5.4.1	Ammoniak	26
5.4.2	Geur	28
5.4.3	Landschap en cultuurhistorie	28
5.4.4	Fijn stof	29
5.4.5	Geluid	29
5.4.6	Bodem & water	30
5.4.7	Archeologie	30
5.4.8	Gezondheid	30
6	Procedure en planning	31
6.1	Overzicht procedure plan-m.e.r.	31
6.1.1	Toelichting consultatie	32
Bijlage 1	Lijst met afkortingen	34
	Colofon	35

HOOFDSTUK 1

Inleiding

1.1

AANLEIDING TOT DE PARTIËLE HERZIENING EN DE PLAN-MER

De provincie wil haar Omgevingsplan Flevoland II (OPF II) 2006 gedeeltelijk herzien om meer ruimte te bieden voor verbreding van het inkomen met een neventak intensieve veehouderij op agrarische bedrijven. Het huidige beleid legt hiervoor onbedoeld beperkingen op. Bij de herziening is het maken van een plan-MER (milieueffectrapportage) wettelijk verplicht om de gevolgen voor het milieu goed te kunnen betrekken bij de besluitvorming.

Voor u ligt de Notitie reikwijdte en detailniveau, de eerste stap in de plan-m.e.r.-procedure. Met deze notitie geeft de provincie Flevoland aan welke onderdelen van het plan zij wenst te onderzoeken, welke (milieu)thema's daarbij aan de orde komen en welke procedure de provincie wenst te volgen. Mede op basis van de resultaten van de plan-MER en de inspraakreacties legt de provincie haar keuze vast over de invulling van de partiële herziening van haar Omgevingsplan.

De plan-MER heeft betrekking op alle agrarische locaties (1971) in het buitengebied van de provincie Flevoland.

Afbeelding 1.1

De agrarische locaties in Flevoland (bron: Prosu; juli 2009)

Deze Reikwijdtenotitie is de inbreng voor een eerste consultatie van bestuursorganen en van de Commissie voor de milieueffectrapportage. Met een openbare kennisgeving is het publiek in de gelegenheid om te reageren op het voornemen. Het resultaat van deze consultatie betreft de provincie bij het opstellen van het plan-MER.

De plan-MER beschrijft ontwikkelingen en effecten op het schaalniveau van de totale provincie. De plan-MER gaat dus niet in op individuele agrarische bedrijven maar op het totaal aan agrarische bedrijven en de trendmatige ontwikkelingen in de markt voor deze sector in de planperiode. Zowel de intensieve veehouderij als grondgebonden landbouw (melkvee) zijn onderwerp van studie. Ontwikkelingen in de grondgebonden landbouw maken deel uit van de autonome ontwikkeling.

In dit rapport zijn de volgende definities gebruikt:

m.e.r.= milieueffectrapportage = de procedure
 plan-MER= milieueffectrapport = het product
 plan-m.e.r.= procedure voor plannen die een kader stellen voor m.e.r.-plichtige activiteiten
 besluit-m.e.r.= m.e.r.-procedure voor projecten die bij wet m.e.r.-plichtig zijn

Voor de plan-m.e.r.-procedure is het college van Gedeputeerde Staten de initiatiefnemer en Provinciale Staten is het bevoegd gezag.

1.2

WAAROM M.E.R.-PLICHT?

Voor de op te stellen partiële herziening van het omgevingsplan Flevoland 2006 geldt de plan-m.e.r.-plicht. De plan-m.e.r.-plicht geldt voor wettelijk of bestuursrechtelijk verplichte plannen die:

- het kader vormt voor toekomstige m.e.r.-(beoordelings)plichtige besluiten.
- en/of waarvoor een passende beoordeling nodig is op grond van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn.

Is de partiële herziening een kader voor toekomstige m.e.r.-(beoordelings)plichtige besluiten?

De extra ruimte voor de intensieve veehouderij in de partiële herziening van het omgevingsplan kan worden gezien als kader voor toekomstige m.e.r.-(beoordelings)plichtige besluiten.

M.E.R.-(BEOORDELINGS)PLICHTIGE PROJECTEN

Hoofdstuk 7 van de Wet Milieubeheer regelt het toepassen van de m.e.r. procedure en het opstellen van een MER. Hierin staat opgenomen dat oprichting, wijziging of uitbreiding van een inrichting voor het fokken, mesten of houden van pluimvee of varkens MER-plichtig is wanneer het gaat om: ≥ 85.000 plaatsen voor mesthoenders, ≥ 60.000 voor hennen, ≥ 3.000 voor mestvarkens of ≥ 900 voor zeugen (zie m.e.r.-drempel in categorie C.14 van de bijlage bij het Besluit m.e.r.). Bijvoorbeeld het oprichten of uitbreiden van een vleesvarkensbedrijf met meer dan 3000 mestvarkens.

Is voor de partiële herziening een passende beoordeling nodig?

De afstand van de ontwikkelingsmogelijkheden voor intensieve veehouderij tot de Natura-2000 gebieden en beschermde natuurmonumenten is van dien aard dat er aanleiding is voor een toetsing aan de Natuurbeschermingswet. Hierdoor is een passende beoordeling nodig omdat significante effecten bij voorbaat niet zijn uit te sluiten en geldt de plan-m.e.r.-plicht.

PLAN-M.E.R.-PLICHT BIJ PASSENDE BEOORDELING

De Natuurbeschermingswet 1998 en de plan-m.e.r.-plicht zijn aan elkaar gekoppeld. Wanneer een plan wettelijk of bestuursrechtelijk verplicht is (zoals een bestemmingsplan) én hiervoor moet een passende beoordeling worden gemaakt, dan geldt er een plan-m.e.r.-plicht. Een passende beoordeling is vereist wanneer een wettelijk of bestuursrechtelijk verplicht plan, significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied.

Is voor de partiële herziening de modernisering van de m.e.r.-wetgeving relevant?

De Plan-MER-plicht vloeit voort uit de Europese richtlijn 'betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's' (nr. 2001/42/EG). Deze richtlijn is in september 2006 omgezet in de Nederlandse wet- en regelgeving door wijziging van de Wet milieubeheer (Wm) en het hieraan gekoppelde Besluit m.e.r. 1994.

Inmiddels vindt een modernisering plaats van de m.e.r.-wetgeving. Het besluit hiervoor is recent genomen door de Tweede en Eerste Kamer. De wijziging van de Wet milieubeheer is op 1 juli 2010 van kracht. Doel van de modernisering is dat meer maatwerk mogelijk is door minder procedurele verplichtingen. Daarmee wordt de lijn die al in 2006 is ingezet bij de invoering van de EU-richtlijn 'm.e.r. voor plannen' doorgezet naar m.e.r. voor besluiten (projecten).

In het nieuwe m.e.r.-stelsel na de modernisering wordt onderscheid gemaakt in een basisprocedure en een beperkte procedure. De beperkte procedure kent minder procedurele verplichtingen, vooral in de fase voorafgaand aan het opstellen van het milieueffectrapport (MER). Daardoor kan beter worden aangesloten op het informele vooroverleg bij milieuvergunningaanvragen.

Voor m.e.r.-plichtige plannen, waaronder de partiële herziening omgevingsplan Flevoland, geldt in het nieuwe stelsel in alle gevallen de nieuwe basisprocedure. Twee procedurele eisen uit de huidige plan-m.e.r. procedure worden daarmee verzwaaard:

- In de kennisgeving moet nu ook de mogelijkheid worden geboden voor het indienen van zienswijzen op het voornemen.
- Parallel aan de ter inzage legging van het MER wordt in alle gevallen advies gevraagd aan de Commissie m.e.r. en niet alleen in de gevallen waarbij een passende beoordeling Natura 2000 nodig is of waarbij activiteiten in de EHS plaats vinden.

Als een ontwerp van de partiële herziening van het omgevingsplan op het moment van het van kracht worden van de gemoderniseerde m.e.r.-regelgeving (waarschijnlijk per 1 juli 2010) al ter inzage is gelegd, moet de procedure worden afgerond volgens de 'oude' regels en hoeft de Commissie m.e.r. dus niet verplicht om advies te worden gevraagd. Als op dat moment nog geen ontwerp van het plan ter inzage is gelegd gelden de nieuwe spelregels en moet dus bij de kennisgeving ook de mogelijkheid zijn geboden voor het inbrengen van zienswijzen.

1.3

LEESWIJZER

Hoofdstuk 2 gaat verder in op het voornemen, beleid, wetgeving en verkenningen. De huidige situatie en autonome ontwikkelingen zijn beschreven in hoofdstuk 3. Hoofdstuk 4 beschrijft de te onderzoeken alternatieven en hoofdstuk 5 het beoordelingskader van deze alternatieven. In hoofdstuk 6 is de te volgen procedure voor het plan-MER met raadpleging beschreven.

HOOFDSTUK 2 Voornemen, beleid en wetgeving

2.1

VOORNEMEN

De provincie wil het Omgevingsplan Flevoland II (OPF II) 2006 gedeeltelijk herzien op het punt van de intensieve veehouderij. De Provinciale Commissie Ruimte en de Provinciale Omgevingscommissie (POCF) wensen een ruimtelijke maat op te nemen met 7.000 m² aan bedrijfsvloeroppervlak (bvo) voor de intensieve veehouderij op elk agrarisch bouwperceel in het landelijk gebied. Gedeputeerde Staten kiest voor 5.000 m² bvo voor de intensieve veehouderij op elk agrarisch bouwperceel in het landelijk gebied met verruimingsmogelijkheden voor intensieve veehouderij op biologische basis. Deze maten zijn een compromis tussen het beleid van de provincie Flevoland om terughoudend te zijn met de ontwikkeling van niet grondgebonden landbouw (lees intensieve veehouderij) en de wens om ruimte te bieden voor verbreding van het inkomen met een neventak intensieve veehouderij op agrarische bedrijven. De provincie Flevoland is terughoudend met de ontwikkeling van niet grondgebonden landbouw omdat intensieve veehouderij op gespannen voet kan staan met multifunctioneel gebruik van het landelijk gebied, bijvoorbeeld voor recreatie en natuur. De provincie hecht aan het behoud van een goed woon- en leefklimaat.

De partiële herziening van het omgevingsplan Flevoland 2006 geeft aan wat maximaal mogelijk is. De nadere invulling van die ruimte wordt daarna vastgelegd in bestemmingsplannen en milieuvergunningen door de Flevolandse gemeenten. Daarbij zal van geval tot geval een besluit-MER nodig zijn afhankelijk van de omvang van het initiatief.

BESLUIT-M.E.R.-PLICHT BLIJFT GEHANDHAAFD

Na het doorlopen van een plan-m.e.r. is nog steeds een MER nodig voor afzonderlijke m.e.r.-plichtige activiteiten. De besluit-m.e.r.-plicht blijft daarvoor onverkort van kracht. Als een veehouderij wil uitbreiden wordt de aanvraag voor een nieuwe vergunning getoetst op de m.e.r.-plicht op basis van het Besluit-m.e.r. In de bijlage bij dit besluit staan twee lijsten: de zogenaamde C-lijst met m.e.r.-plichtige activiteiten en de zogenaamde D-lijst voor activiteiten op basis waarvan het bevoegd gezag beoordeelt of er een MER moet worden gemaakt. (zie voor meer informatie: www.infomil.nl of www.vrom.nl).

2.2

BELEID EN WET- EN REGELGEVING

In deze paragraaf is het belangrijkste beleid en wet- en regelgeving toegelicht.

Huidig provinciaal en gemeentelijk beleid intensieve veehouderij

De provincie verstaat in het Omgevingsplan 2006 onder intensieve veehouderij het bedrijfsmatig houden van pluimvee¹, varkens, runderen voor de vleesproductie, pelsdieren en konijnen. In het kader van de partiële herziening wordt nu de volgende nieuwe definitie voorgesteld: *“Een tak van een agrarisch bedrijf dat wordt gebruikt voor veehouderij volgens de Wet Milieubeheer, waarbij de dieren uitsluitend worden gehouden in gebouwde huisvesting en waarbij het niet gaat om melkrundvee, schapen, paarden of geiten”*.

Volgens het huidige Omgevingsplan kan de intensieve veehouderij zich ontwikkelen binnen de in het bestemmingsplan aangegeven grenzen van het bestaande bouwperceel. Een ondernemer kan hiervan afwijken als hij aantoonst dat:

- Grotere bedrijfsgebouwen en vergroting van het agrarisch bouwperceel nodig zijn om te kunnen voldoen aan de huisvestingseisen die ingevolge de nationale wet- en regelgeving worden gesteld.
- Het bedrijfseconomisch noodzakelijk is om rendabel te blijven.

In het huidige Omgevingsplan is de maximale omvang voor een agrarisch bouwperceel niet begrensd. De provincie wil echter wel kunnen sturen bij een uitbreidingsvraag als deze de grens van 2,5 ha overschrijdt. Onder de 2,5 ha stuurt de provincie met de beleidsregel ‘kleinschalige ontwikkelingen in het landelijk gebied’ (2008) en het Omgevingsplan Flevoland 2006 op de volgende aspecten:

- *Efficiënt ruimtegebruik*; alvorens tot erfuitbreiding kan worden overgegaan moeten eerst de bestaande ruimtelijke mogelijkheden zijn benut.
- *Landschappelijke inpassing*; aandacht voor de ruimtelijke kwaliteit waaronder het behoud en het herstel van erfsingels.
- *Verkeerskundige inpassing*; voorkomen van problemen met de capaciteit van de weg, het behouden van voldoende manoeuvreerruimte en parkeerruimte op het bouwperceel.
- *Regulering van de ontwikkeling van de intensieve veehouderij*; terughoudend beleid ten aanzien van niet-grondgebonden bedrijven in het landelijk gebied.

Van een bouwperceel van 2,5 ha. kan maximaal 60% worden benut voor bebouwing omdat 40% onbebouwd moet blijven voor o.a. de manoeuvreerruimte en de afstanden tot de erfingel. Dit betekent dat in de praktijk maximaal 1,5 ha. (15.000 m²) kan worden benut voor bebouwing (bedrijfswoning, bedrijfsopstallen).

Volledig gespecialiseerde intensieve veehouderijbedrijven

In de praktijk biedt een agrarisch bouwperceel van 2,5 ha. voldoende ruimte aan gespecialiseerde intensieve veehouderijbedrijven (categorie 2). Elk van deze bedrijven is individueel ingepast in een bestemmingsplan. Mocht de vraag naar bouwruimte toch groter zijn dan 2,5 ha., dan kan de vraag worden gesteld of het betreffende bedrijf nog past in het landelijk gebied of dat het bedrijf op een agrarisch bedrijventerrein moet worden gevestigd.

¹ Waaronder kippen, kalkoenen, eenden, ganzen en struisvogels.

BESTEMMINGSPLANNEN

Bestaande intensieve veehouderijbedrijven zijn in de gemeentelijke bestemmingsplannen voor het buitengebied specifiek aangeduid op de bestemmingsplankaarten en hebben geen verdere uitbreidingsmogelijkheden. Nieuwe gespecialiseerde intensieve veehouderijbedrijven worden op grond van de recentelijk geactualiseerde gemeentelijke bestemmingsplannen buitengebied niet toegelaten. Hierop is één uitzondering; in de gemeente Zeewolde kunnen alle (agrarische) bouwpercelen doorgroeien tot 2,5 ha.

Bijna alle veehouderijbedrijven die volledig gespecialiseerd zijn in de intensieve veehouderij, zijn nu niet groter dan het gemiddelde agrarische bouwperceel in Flevoland (1,5 ha).

Gemengde agrarische bedrijven met een tak intensieve veehouderij

Gemengde agrarische bedrijven met een tak intensieve veehouderij (categorie 3) hebben momenteel een gemiddeld bouwperceel van 1,5 ha (15.000 m²). In de praktijk kan hiervan circa 60% worden benut voor bebouwing volgens het Omgevingsplan. Deze 9.000 m² aan bruto vloeroppervlak kan echter niet volledig worden benut voor bedrijfsgebouwen voor de intensieve veehouderij omdat er natuurlijk ook ruimte nodig is voor de bedrijfswoning en bedrijfsgebouwen voor de grondgebonden takken.

BESTEMMINGSPLANNEN

Door de bestemmingsplannen voor het buitengebied is de ruimte voor agrarische bedrijven met een tak intensieve veehouderij nader beperkt. In de Noordoostpolder, Zeewolde en Lelystad is een tak intensieve veehouderij toegelaten tot 2.500 m². De gemeente Dronten geeft in haar nota economie aan de ontwikkeling van 7000 m² bruto vloeroppervlak mogelijk te willen maken. De gemeente Lelystad wenst in het voorontwerp bestemmingsplan buitengebied de ruimtelijke mogelijkheden te verhogen tot 4.500 m². De gemeente Almere kent geen intensieve veehouderijen.

Wet- en regelgeving

Voor het opstellen van het Plan-MER zijn diverse wettelijke kaders relevant, zoals de Wet ruimtelijke ordening, de Wet milieubeheer, de Wet ammoniak en veehouderij, de Wet geurhinder en veehouderij, Besluit huisvesting, de Wet geluidhinder, de Natuurbeschermingswet, de Europese IPPC-Richtlijn en de regelgeving rondom luchtkwaliteitseisen (opgenomen in de Wet milieubeheer).

Deze Europese en landelijke wetten en regels stellen randvoorwaarden aan de ontwikkeling van intensieve veehouderijen en de procedures die moeten worden doorlopen bij besluitvormingstrajecten. Ook voor de provincie zijn dit randvoorwaarden bij de besluitvorming, zoals het opstellen van ruimtelijke plannen en het verlenen van vergunningen. De eigen beleidsvrijheid daarin is in de regel beperkt.

Uitzonderingen zijn de Wet geluidhinder en de Wet geurhinder en veehouderij. Deze wetten bieden de gemeenten de mogelijkheid om, binnen een bepaalde bandbreedte, eigen normen te stellen. Vooral de normstelling in het kader van de Wet geurhinder en veehouderij is van direct belang voor de ontwikkelingsmogelijkheden van intensieve veehouderij.

De relevante wettelijk kaders bestaan uit:

- De Wet milieubeheer (m.n. hoofdstuk 7 aangaande milieueffectrapportage): dit komt aan de orde in hoofdstuk 6 van deze Notitie Reikwijdte en detailniveau.
- Ammoniakwetgeving, zoals de Wet ammoniak en veehouderij en het Besluit huisvesting.
- Natuurbeschermingswetgeving, m.n. de Natuurbeschermingswet 1998 en (in mindere mate) de Flora en Faunawet.
- De Wet geurhinder en veehouderij.
- IPPC-richtlijn.
- Wet luchtkwaliteit 2005.
- Wet ruimtelijke ordening (Wro).

De Wet geurhinder en veehouderij en de Natuurbeschermingswet zijn hierna toegelicht.

Wet geurhinder en veehouderij

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) is vanaf 1 januari 2007 van kracht en stelt eisen aan de maximale geurbelasting die een veehouderij mag veroorzaken op een voor geurhinder gevoelig object², zoals een woning. De geurbelasting wordt berekend in "Odour Units" (OU) en geurgevoelige objecten krijgen een beschermingsfactor toegewezen. In een reconstructiegebied is de standaard geurnorm voor een geurgevoelig object binnen de bebouwde kom 3 OU/m³ en buiten de bebouwde kom 14 OU/m³. De Wgv biedt de gemeenten de mogelijkheid om bij verordening gebiedsgericht geurbeleid vast te stellen en hiermee af te wijken van de standaardnorm voor geur. De geurnorm kan soepeler of juist strenger worden vastgesteld door gemeenten met een geurverordening. De Flevolandse gemeenten maken hiervan vooralsnog geen gebruik.

Bij beoordeling van vergunningaanvragen door gemeenten wordt bepaald of de standaard geurnorm, voor geurbelasting op een geurgevoelig object, wordt overschreden.

Bij het bepalen van de milieugebruiksruimte wordt op vergunningenniveau de cumulatie meegenomen. Hervestiging van of omschakeling naar een intensieve veehouderij(tak) gaat altijd gepaard met een uitbreiding van de geuremissie. Uitbreiding van bestaande intensieve veehouderijen (meer dierplaatsen) kan gepaard gaan met de uitbreiding van de vergunde geuremissie, maar dat is niet noodzakelijkerwijs het geval. Door toepassing van moderne stalsystemen of luchtwassers is het ook mogelijk om, binnen het vergunde emissieniveau, uit te breiden.

Natuurbeschermingswet 1998

In het kader van de Natuurbeschermingswet of de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn worden diverse gebieden beschermd. Deze worden ook als Natura2000-gebieden aangeduid. Soorten worden beschermd door de Flora- en Faunawet. Indien ammoniakbelasting de instandhoudingdoelstellingen van de natuurwaarden van die gebieden bedreigt, kan dat leiden tot vergaande beperkingen van de uitbreiding van ammoniakdepositie op die gebieden en daarmee op de uitbreidingsmogelijkheden van veehouderijen nabij die gebieden.

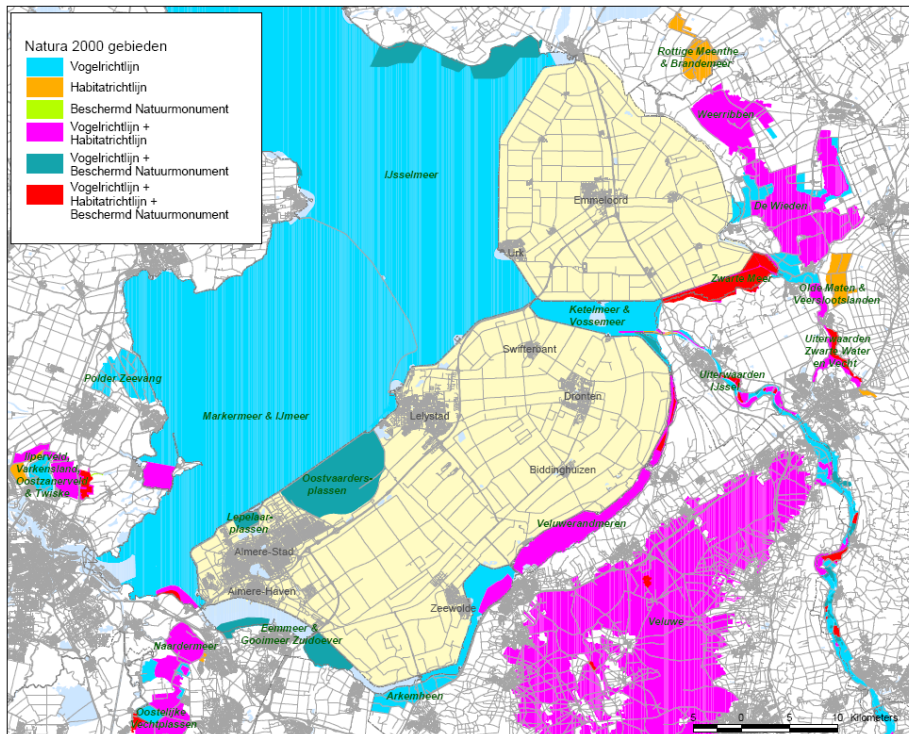
² Geurgevoelige objecten zijn gebouwen, bestemd voor en volgens aard, indeling en inrichting geschikt om te worden gebruikt voor menselijk wonen of menselijk verblijf en die daarvoor permanent of een daarmee vergelijkbare wijze van gebruik, worden gebruikt.

Nieuwe veehouderijbedrijven in de provincie Flevoland kunnen door externe werking, zoals luchtverontreiniging of geluidbelasting, de natuurwaarden binnen beschermde natuurgebieden aantasten. Afbeelding 2.2 bevat een overzicht van beschermde gebieden in en rond het plangebied.

Afbeelding 2.2

Ligging Natura 2000-gebieden

(bron: Ministerie van LNV)

Vestiging of uitbreiding van veehouderijbedrijven kan leiden tot een toename van stikstofdepositie. Deze depositie kan negatieve effecten hebben op de in de nabijheid gelegen Natura 2000-gebieden. Als er op voorhand geen significant negatieve effecten kunnen worden uitgesloten dient er een passende beoordeling plaats te vinden op grond van de Natuurbeschermingswet (1998). Om de effecten van stikstofdepositie op habitattypen te kunnen bepalen, zijn zogenaamde kritische depositiewaarden vastgesteld. De passende beoordeling geeft inzicht in de mogelijke significante gevolgen op de Natura 2000-gebieden en in hoeverre de kritische depositiewaarden worden overschreden.

HOOFDSTUK 3

Huidige situatie en autonome ontwikkeling

3.1 REFERENTIESITUATIE

De huidige situatie in en om het plangebied en verwachte autonome ontwikkelingen (tot circa 2020) vormen de referentie voor het Plan-MER. Autonome ontwikkelingen zijn ontwikkelingen die zich ook zouden voordoen zonder partiële herziening van het omgevingsplan Flevoland 2006. De milieueffecten van alternatieven of scenario's voor het voornemen dienen voor de verschillende milieuaspecten beoordeeld te worden in vergelijking met deze referentie. In de volgende paragrafen is de huidige situatie en de autonome ontwikkeling beschreven voor een aantal relevante thema's waarmee in de alternatiefontwikkeling (hoofdstuk 4) en het kader voor de effectbeoordeling (hoofdstuk 5) rekening is gehouden.

3.2 VEEHOUDERIJ

Deze paragraaf gaat in op de landelijke en regionale situatie en trends in de veehouderij.

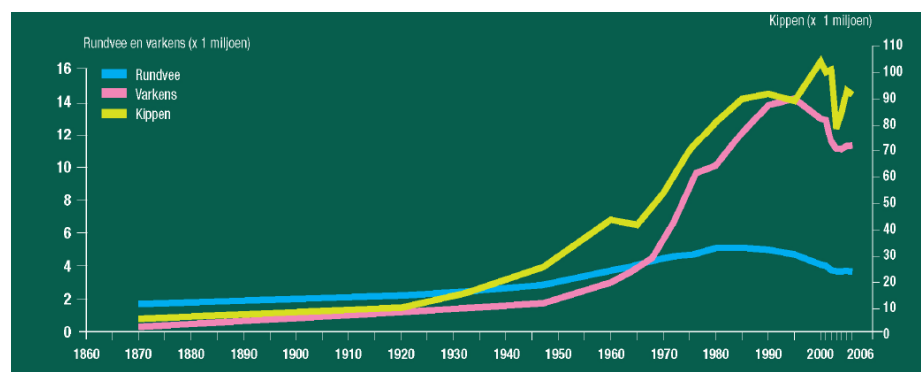
3.2.1 LANDELIJKE SITUATIE EN TRENDS

Huidige situatie Nederland

Figuur 3.1. laat de ontwikkeling van de Nederlandse veestapel zien.

Afbeelding 3.1

Ontwikkeling Nederlandse veestapel. Bron: ARCADIS op basis van CBS-cijfers.

Ter toelichting op deze figuur is het volgende van belang:

- Het aantal runderen daalt sinds de invoering van de melkquotering in 1984, om de zuiveloverschotten in Europa te beteugelen. Bij een gelijkblijvend nationaal melkquotum daalt sindsdien het aantal melkkoeien als gevolg van een steeds hogere melkproductie per koe.
- Het aantal varkens en kippen groeit sinds 1990 niet meer mede door het invoeren van een systeem van varkens- en pluimveerechten wat sindsdien een plafond betekent voor de totale omvang van de pluimvee- en varkensstapel in Nederland. Dit om milieuredenen om het nationale mestoverschot beheersbaar te houden. De structurele afname van het aantal varkens en kippen sinds 2000 komt vooral door de eenmalige opkoopregeling van varkens- en pluimveerechten om het Nederlandse mestoverschot te verminderen. In de periode 2006-2010 blijven de aantallen dieren vrij constant.
- De schaalvergroting naar minder maar grotere bedrijven gaat gestaag door. Groeiende bedrijven nemen daarbij grond, melkquotum, varkens- of pluimveerechten over van stoppende bedrijven.

Op 1 januari 2008 is de zogenoemde compartimentering van de productierechten afgeschaft. Deze compartimentering zorgde er voor dat varkens- en pluimveerechten niet konden verschuiven tussen drie verschillende concentratiegebieden: het concentratiegebied oost (Gelderland, Overijssel en een deel van Utrecht), het zuidelijke concentratiegebied (Noord-Brabant en Limburg) en de rest van Nederland. Sindsdien treedt per saldo een lichte migratie op van varkens- en pluimveerechten van oost Nederland naar zuid Nederland.

Autonome ontwikkeling Nederland

Het economisch perspectief van de veehouderijsector in Nederland is goed. De sector is de afgelopen jaren levenskrachtig gebleken en kan de concurrentie met het buitenland aan. De trend naar kostenverlaging en schaalvergroting naar minder maar grotere bedrijven zal doorzetten. Het is niet aannemelijk dat de veestapel in Nederland afneemt door gebrek aan economisch perspectief. De Nederlandse veestapel kan mogelijk gaan groeien door de volgende ontwikkelingen:

- Het afschaffen van de melkquotering in 2013. Dan kan de totale Nederlandse melkveestapel mogelijk toenemen. Het Landbouw Economisch Instituut (LEI) heeft onderzocht dat de toename van de Nederlandse melkveestapel dan enkele tientallen procenten kan bedragen. Uitbreiden wordt dan goedkoper omdat melkveebedrijven voor die uitbreiding geen quotum meer hoeven te kopen van stoppende bedrijven.
- Het mogelijk vervallen van het systeem van pluimvee- en varkensrechten in 2015. Dit systeem vervalt als niet voor die tijd besloten wordt om het te handhaven. Als het systeem vervalt, kan de Nederlandse varkens- en pluimveestapel toenemen. Uitbreiden wordt dan goedkoper omdat veebedrijven voor die uitbreiding geen rechten meer hoeven te kopen van stoppende bedrijven.

BESLUIT HUISVESTING

Bedrijven moeten in 2013 voldoen aan het Besluit huisvesting. Dit Besluit is vanaf 1 april 2008 van kracht en geeft invulling aan het algemene emissiebeleid voor heel Nederland. Het besluit bepaalt dat dierenverblijven, waar emissiearme huisvestingssystemen voor beschikbaar zijn, op den duur emissiearm moeten zijn uitgevoerd³.

Hiertoe bevat het besluit zogenaamde maximale emissiewaarden. Op grond van het besluit mogen alleen nog huisvestingssystemen met een emissiefactor die lager is dan of gelijk is aan de maximale emissiewaarde, toegepast worden.

EUROPESE DIERENWELZIJN

In 2013 worden daarnaast de Europese dierenwelzijnseisen van kracht. De consequentie hiervan is een verbod op legbatterijen en dat voor varkens gemiddeld 20% meer ruimte vereist zal zijn. Het is de verwachting dat beide ontwikkelingen er toe leiden dat een substantieel aantal intensieve veehouderijen zal stoppen waarbij de varkens- en pluimveerechten worden overgenomen door bedrijven die uitbreiden met stallen die wel aan de eisen voldoen.

Onderstaande tabellen geven een beeld van de voortgaande schaalvergroting van veehouderijbedrijven in Nederland

Tabel 3.1

Landelijke trend
melkveehouderij (bron: CBS)

Jaar	Aantal melkveebedrijven	Gem. oppervlak (ha)	Koeien per bedrijf (aantal, gemiddeld)	Melkproductie (kg) per jaar per bedrijf gemiddeld
1990	40.000	onbekend	onbekend	onbekend
2004	22.000	40	62	500.000
2015	14.000	50	85	800.000
Trend	Neemt af	Stijgt	Stijgt	Stijgt

Tabel 3.2

Landelijke trend
varkenshouderij (bron: CBS)

Jaar	Aantal bedrijven met varkens	Gespecialiseerde varkensbedrijven	Gem. aantal varkens per bedrijf	Gem. aantal varkens per gespecialiseerd bedrijf
1990	29.210	9.200	475	900
2004	10.040	4.180	1.110	1.850
2015	4.500	2.380	2.500	3.500
trend	Neemt af	Neemt af	Stijgt	Stijgt

Tabel 3.3

Landelijke trend
pluimveehouderij (bron: CBS)

Jaar	Aantal bedrijven met pluimvee	Gespecialiseerde pluimveebedrijven	Gem. aantal kippen per bedrijf	Gem. aantal kippen per gespecialiseerd bedrijf
1990	6.080	2.140	15.700	34.000
2004	2.970	1.360	29.600	55.000
2015	1.600	880	49.500	71.000
trend	Neemt af	Neemt af	Stijgt	Stijgt

³Volgens het gedoogbeleid hebben veehouders tot 1 april 2010 de tijd om in een plan aan te geven hoe en wanneer ze voldoen aan de eisen voor ammoniakuitstoot. Dat staat in het Actieplan ammoniak veehouderijen dat op 1 december 2009 bekend is gemaakt. Het actieplan is gericht op pluimvee-, varkens- en melkveehouderijen.

3.2.2

SITUATIE EN TRENDS IN FLEVOLAND

Huidige situatie in Flevoland

Volgens gegevens van het Centraal Bureau voor Statistiek (CBS) zijn er 1923⁴ landbouwbedrijven in de provincie Flevoland in het jaar 2009. Hiervan zijn 127 bedrijven met hokdieren, waarvan 47 met varkens en 63 met kippen, waaronder 23 met vleeskuikens. Er zijn nog 17 bedrijven met andere hokdieren, bijvoorbeeld vleeskalveren, eenden of kalkoenen. Dat aantal is de laatste jaren vrij constant. In 2000 waren er in Flevoland in totaal 2335 landbouwbedrijven waarvan 1323 akkerbouwbedrijven 356 tuinbouwbedrijven, 325 graasdierbedrijven (vooral melkkoeien), 24 hokdierenbedrijven en 307 combinatiebedrijven. Het aantal bedrijven met hokdieren daalde volgens het CBS van 159 in 2000 naar 127 in 2009 (afname van circa 20%).

Volgens de provincie Flevoland waren er in 2008 in de provincie 37 gespecialiseerde bedrijven met intensieve bedrijven en 107 gemengde bedrijven met intensieve veehouderij. Dit zijn vooral akkerbouwbedrijven met een neventak pluimveehouderij (bron: discussienotitie nieuw beleid intensieve veehouderij). Het gaat dan in 2008 om totaal 144 bedrijven met intensieve veehouderij, een iets hoger aantal dan de 127 in 2009 volgens het CBS.

In Flevoland zijn in 2009 (bron min LNV) 46.000 varkensrechten, dit is 0,5% van het Nederlandse totaal. Dit aantal en aandeel zijn vanaf 2000 tot nu vrij constant. Er zijn in 2009 1,7 miljoen pluimveerechten, dit is 2,5 % van het totaal aan pluimveerechten in Nederland wat ook vrij constant is de laatste jaren.

Tabel 3.4 geeft een overzicht van het aantal dieren en veehouderijbedrijven in Flevoland in de periode 2000-2009. Volgens het CBS waren er in totaal in Flevoland in 2009 circa 70.000 varkens, 2 miljoen kippen (waarvan 750.000 vleeskuikens) en 50.000 melkkoeien. Deze aantallen zijn vrij constant sinds 2000. Het aantal varkens is de laatste jaren wat gestegen. Het aantal melkkoeien is licht gestegen. Als gevolg van de toename van de melkproductie per koe is het Flevolandse melkquotum meer toegenomen dan het aantal koeien. De schaalvergroting naar minder maar grotere bedrijven doet zich in Flevoland veel minder voor dan in Nederland gemiddeld. Het gemiddelde Flevolandse melkveebedrijf is met 160 melkkoeien al 2 keer zo groot als het gemiddelde Nederlandse melkveebedrijf. De bedrijven met varkens en kippen groeien in Flevoland gemiddeld niet of veel minder hard dan het gemiddelde Nederlandse bedrijf met varkens of kippen. Bedrijven met neventakken in Flevoland wilden of konden kennelijk niet zo hard groeien.

⁴ De provincie telt 1971 "agrarische percelen".

Tabel 3.4

Aantal dieren en bedrijven in
Flevoland verdeeld naar soort in
de periode 2005-2009 (bron:
CBS)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Bedrijven met melkkoeien	381	374	360	347	354	340	340	339	327	315
Aantal bedrijven met hokdieren	159	158	155	138	135	130	126	129	120	127
Bedrijven met varkens	64	58	60	54	55	44	47	43	44	47
Bedrijven met kippen,	80	81	74	66	64	64	59	64	57	63
waarvan met vleeskuikens	33	34	33	27	25	24	17	23	19	23
Aantal melk- en kalfkoeien	48144	50664	48685	46894	47740	46921	47079	47721	50072	50507
Aantal varkens	50818	51568	49489	49280	46016	44377	50213	62729	65827	73037
Aantal kippen,	2069829	2086170	2144277	1976987	1886536	1831371	1948317	2179606	2062696	2067021
waarvan vleeskuikens	948419	1102430	1242047	997517	788166	717721	565707	797890	647340	755609

Tabel 3.5 geeft een overzicht van de mestproductie in Flevoland en van de wettelijke plaatsingsruimte van mest op landbouwgrond (uitgaande van volledige benutting van de plaatsingsruimte op iedere hectare, dus een acceptatiegraad van 100% op ook iedere hectare akkerbouw). Dit overzicht is weergegeven in fosfaat (en niet in stikstof) omdat in de mestwetgeving fosfaat het meest beperkend is voor de bemesting met dierlijke mest. Uit deze tabel blijkt dat de plaatsingsruimte nu nog drie keer zo groot is als de productie. Wat wel opvalt, is dat de mestproductie de laatste jaren licht stijgt en dat de plaatsingsruimte licht afneemt. De plaatsingsruimte neemt af als gevolg van het aanscherpen van de bemestingsnormen in de mestwetgeving. Deze aanscherping van de bemestingsnormen zal nog doorgaan tot circa 2015 en wellicht inhouden dat de bemestingsnormen op grasland met nog circa 20% omlaag gaan ten opzichte van 2008 en op bouwland met circa 30% naar respectievelijk circa 90 en 60 kg fosfaat per hectare per jaar.

Tabel 3.5

Overzicht van de mestproductie in Flevoland en van de wettelijke plaatsingsruimte van mest op landbouwgrond (bron: CBS)

Jaar	Totale fosfaatproductie veestapel Flevoland, in tonnen	Fosfaatproductie per hectare landbouwgrond in Flevoland, in kg	Plaatsingsruimte op landbouwgrond in Flevoland, voor fosfaat uit dierlijke mest, in tonnen
2000	2538	28	9197
2001	2509	28	8994
2002	2464	27	8703
2003	2467	28	8345
2004	2341	26	8195
2005	2393	27	7674
2006	2499	28	7906
2007	2591	29	7866
2008	2690	30	7792

Tabel 3.6 laat de fosfaatproductie 2000-2009 naar de belangrijkste diersoorten zien. Daaruit blijkt dat in 2009 het rundvee 59% van het fosfaat produceert, pluimvee 28% en varkens 10%.

Tabel 3.6

Fosfaatproductie in Flevoland in 2009 naar de belangrijkste diersoorten (bron: CBS)

Jaar	Totale fosfaatproductie veestapel Flevoland, in tonnen	Fosfaatproductie rundveestapel Flevoland, in tonnen	Fosfaatproductie varkensstapel Flevoland, in tonnen	Fosfaatproductie pluimveestapel Flevoland, in tonnen
2000	2538	1537	199	707
2001	2509	1661	158	597
2002	2464	1547	177	646
2003	2467	1542	178	658
2004	2341	1485	166	617
2005	2393	1500	177	637
2006	2499	1506	208	705
2007	2591	1537	239	722
2008	2690	1621	263	724
2009	2600	1525	257	729

Op grond van de tabellen 3.5 en 3.6 is te concluderen dat de dierlijke fosfaatproductie in Flevoland nog ongeveer kan verdubbelen tot 2015 voordat Flevoland aan te merken is als een provincie met een mestoverschot. In het geval de rundveehouderij niet zou groeien, kan de intensieve veehouderij nog circa 4 keer zo groot worden als de huidige omvang in aantallen dieren. Als de rundveehouderij 60% zou groeien, kan de intensieve veehouderij nog circa 3 keer zo groot worden als de huidige omvang in aantallen dieren, zonder dat Flevoland een provincie met een mestoverschot wordt.

Resterende plaatsingsruimte mest in 2015 komt overeen met scenario verdubbelen aantal IV-locaties: Bestaande IV bedrijven verdubbelen in omvang plus nog een keer verdubbelen in aantal locaties en dan kom je op 4 keer zo veel intensieve veehouderijdieren als nu.

Autonome ontwikkeling in Flevoland

Volgens de provincie Flevoland is de tak intensieve veehouderij van gemengde (akkerbouw/intensieve veehouderij) bedrijven vaak van groot economisch belang (bron: Discussienotitie nieuw beleid intensieve veehouderij). Ontwikkelingen op de wereldmarkt en in wet- en regelgeving (op het gebied van dierenwelzijn en milieuhygiëne) dwingen deze bedrijven om hun intensieve veehouderijtak steeds kosteneffectiever te exploiteren. Daarnaast is het nodig om het bedrijf te ontwikkelen om een positie in de keten te behouden. In veel gevallen is hiervoor een uitbreiding van het huidige bedrijfsoppervlak nodig, wat ook blijkt uit een ten behoeve van de discussienotitie uitgevoerde enquête: 17 bedrijven (waarvan 12 gemengd) wensen de bestaande oppervlakte intensieve veehouderij te verdubbelen tot 4.400 á 7.000 vierkante meter bedrijfsvloeroppervlak. Een gespecialiseerd bedrijf wenst te verdubbelen tot 10.000 vierkante meter. De meeste aanvragen tot uitbreiding passen volgens de notitie nog binnen de gemeentelijke bestemmingsplannen. Slechts sporadisch komen aanvragen binnen met een grotere omvang dan 4.500 vierkante meter intensieve veehouderij.

De hoge grondprijzen in Flevoland zijn complicerend voor versterken van het toekomstperspectief van akkerbouwbedrijven door middel van het aankopen van grond. Daarom zijn veel akkerbouwbedrijven op zoek naar investeringen in neventakken, bijvoorbeeld (wind)energie en investering in ketenactiviteiten als verpakken. Neventakken intensieve veehouderij met pluimvee zijn economisch vaak aantrekkelijker dan varkenshouderij. De bestaande neventakken zijn vaak te klein om nog een aantrekkelijke partij te zijn voor afnemers en leveranciers, zodat schaalvergroting nodig is. Schaalvergroting is ook nodig om te kunnen investeren en te voldoen aan milieu- en dierenwelzijns-eisen. De laatste jaren is het aantal bedrijven met intensieve veehouderij per saldo vrij constant. Omdat er jaarlijks wel enkele nieuwe bedrijven met intensieve veehouderij (vooral pluimveehouderij) zijn bijgekomen betekent dit dat er per jaar ook enkele bestaande bedrijven met intensieve veehouderij stoppen.

Mogelijk worden de varkens- en pluimveerechten in 2015 afgeschaft. De kans op toename van het aantal varkens en kippen in Flevoland wordt dan groter dan nu omdat er geen rechten meer hoeven te worden gekocht. Daarbij komt nog het voordeel van de goede mestafzetmogelijkheden in Flevoland. Het grootste groeipotentieel zal zich blijven voordoen in zuid en oost Nederland zodat geen grote migratie naar Flevoland te verwachten is, zeker bij een beperkte bedrijfsvloeroppervlakte.

De schaalvergroting naar iets minder maar grotere melkveebedrijven bedrijven zal nog doorzetten. Ook voor de melkveehouderij is de hoge grondprijs in Flevoland complicerend bij schaalvergroting. Evenals de laatste jaren het geval was kunnen zich in de toekomst nog koopkrachtige melkveebedrijven van elders vestigen op akkerbouwbedrijven in Flevoland. Per saldo kan het aantal melkkoeien in Flevoland gelijk blijven tot licht groeien, zeker na het afschaffen van het melkquotum in 2013.

3.3

LANDSCHAP EN CULTUURHISTORIE

Kenmerkend voor het agrarische landschap in Flevoland is het grootschalige regelmatige rechthoekige verkavelings- en infrastructuurpatroon. Boerderijen liggen strak verspreid als eilandjes van gebouwen met wat groen in dat patroon en met per saldo een weids open landschap.

3.4 INFRASTRUCTUUR

De provincie gaat o.a. over de regionale stroomwegen en de meeste gebiedsontsluitingswegen. De gemeenten gaan o.a. over de lokale (gebiedsontsluitings- en erftoegangs-)wegen buiten de bebouwde kom. Voor zowel de lokale als regionale wegen geldt dat het huidige netwerk aan infrastructuur voldoende robuust is voor een goede verkeersafwikkeling en –veiligheid en daarmee zijn de extra verkeersbewegingen, door de uitbreidingsmogelijkheden voor intensieve veehouderij, wellicht ruimschoots op te vangen. Eventuele problemen doen zich voor op de lokale wegen die vaak erg smal zijn. Momenteel worden hier al regelmatig bermen stuk gereden.

3.5 MILIEUSITUATIE

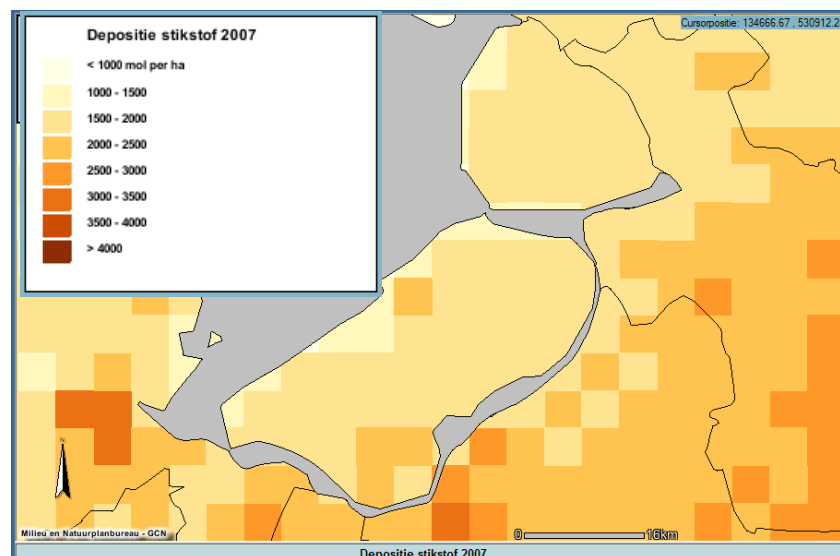
Ammoniakdepositie op Natura 2000-gebieden

De depositie van stikstof (N-totaal) en daarin van ammoniak (NH_3) op de bos- en natuurgebieden in de provincie Flevoland en omgeving is gemiddeld en ligt tussen de 1500 en 2000 mol/ha in 2007 (zie Afbeelding 3.3). In de Natura 2000 gebieden Weerribben, de Wieden en de Veluwe is de ammoniakdepositie gemiddeld hoger dan de streefwaarde (kritische depositiewaarde) van deze bos- en natuurgebieden.

De emissie door agrarische bronnen in Nederland is sinds 1980 gedaald met 40%. Vooral de laatste tien jaar hebben emissiebeperkende maatregelen voor een daling gezorgd. Tot deze maatregelen behoren verbeterde voersamenstelling, het gebruik van emissiearme stallen, het afdekken van mestilo's en het direct onderwerken van mest bij de aanwending. De verwachting is dat de ammoniakdepositie verder zal dalen. De verwachte afname van de ammoniakemissie uit de landbouw is vrijwel geheel toe te schrijven aan de verwachte effecten van het mestbeleid (evenwichtsbemesting) en het implementeren van het Besluit Huisvesting; eisen die worden gesteld aan stallen van veehouderijen.

Afbeelding 3.3

Depositie van stikstof in 2007
(bron: Grootchalige
Concentratiekaart Nederland;
Centraal Planbureau)

Geur

Verkeer, industrie en de landbouw zijn de belangrijkste bronnen van geuroverlast. Zoals in Tabel 3.7 is aangegeven wordt deze overlast in de provincie Flevoland vooral veroorzaakt door landbouw. Het betreft stankemissie uit stallen, opslag en aanwending. De belangrijkste bron van agrarische geuroverlast is het toedienen van mest. De geuroverlast als gevolg van geur uit stallen is aanzienlijk kleiner (bron: www.compendiumvoordeleefomgeving.nl).

Tabel 3.7

Geurbelasting in de provincie Flevoland (bron: CBS statline)

Geurhinder	Totaal %	Verkeer %	Bedrijven/Industrie %	Landbouw %
Nederland	21,5	6,8	9,1	10,0
Flevoland	12,1	1,9	3,9	7,3

Fijn stof

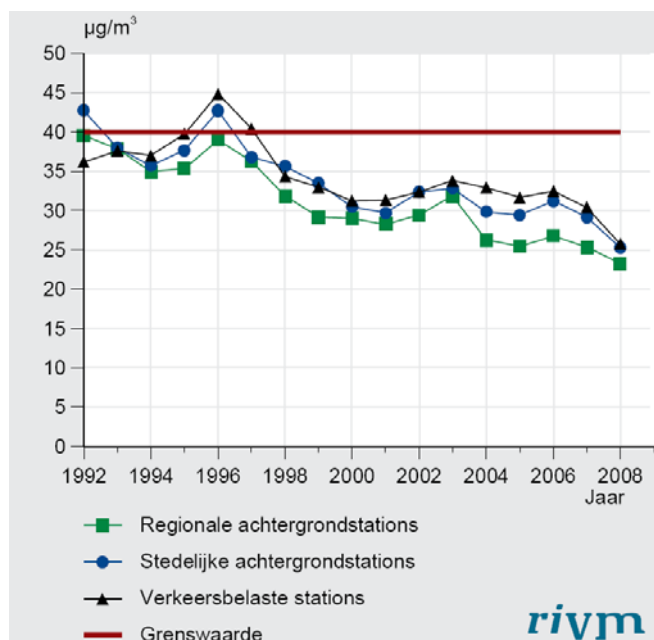
Fijn stof en stikstofdioxide liggen in Nederland het dichtst bij de gestelde grenswaarden uit de Wet Luchtkwaliteit 2007 en bepalen of er sprake is van een luchtkwaliteitsprobleem. Overschrijding van de andere stoffen komen in ons land nauwelijks meer voor. Op verschillende plekken in Nederland is de luchtkwaliteit hoger dan de Europese normen voor stikstofdioxide (NO₂) en fijn stof (PM₁₀) toestaan. Het gaat dan om locaties nabij drukke verkeersroutes (m.n. NO₂) en veehouderijen (PM₁₀).

De totale emissie van fijn stof in Nederland bedroeg in het jaar 2000 ca. 50 Kton aan PM₁₀. Hiervan was ca. 10 Kton (20%) afkomstig uit de landbouw. Van de fijn stof uit de landbouw is het overgrote deel afkomstig van pluimvee- en varkensstallen (geschatte bijdrage ca. 9 Kton)⁵. Uit het Landelijk Meetnet Luchtkwaliteit (LML) van het RIVM is op te maken dat in 2008 de gemeten fijn stofconcentraties (PM₁₀) in het landelijke gebied ten opzicht van 2007 is afgenomen met gemiddeld 2µg/m³. Deze afname is terug te vinden in de gemiddelde concentraties per jaar over de regionale achtergrond (Afbeelding 3.4).

⁵ Charadon W.J. en van der Hoek K.W., 2002 Alterra-rapport 682, ISSN 1566-7197.

Afbeelding 3.4

Verloop van het
jaargemiddelde aan fijn
stofconcentraties in Nederland.
(Bron: LML RIVM)

De lokale achtergrondconcentratie van fijn stof in de provincie is tussen de 21 en 23 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (bron: PBL 2009) in 2010. Er is geen normoverschrijding in de provincie. Bij het plaatsn van veehouderijbedrijven, vooral pluimveehouderijen, kan hiervan echter wel sprake zijn.

Gezondheid

Het beoordelen van de effecten op de volksgezondheid maakt geen onderdeel uit van het planMER. Het plan is hiervoor onvoldoende concreet en er is een te kort aan kennis. Echter maatschappelijk is hiervoor wel veel aandacht daarom wordt in het plan-MER informatie opgenomen over de lopende onderzoeken en huidige inzichten in de relatie tussen intensieve veehouderij en gezondheid.

HOOFDSTUK 4 Alternatieven

DRIE SCENARIO'S

Voorgesteld wordt om de milieueffecten te bepalen voor drie realistische en onderscheidende scenario's. Het is niet realistisch uit te gaan van het ontstaan van een neventak intensieve veehouderij op alle 1971 agrarische locaties in Flevoland. De partiële herziening van het omgevingsplan Flevoland is in de eerste plaats bedoeld om meer perspectief te bieden aan bedrijven met een al bestaande neventak intensieve veehouderij. Daarnaast kunnen bedrijven zonder neventak hun perspectief wensen te verbeteren met het vestigen van een neventak intensieve veehouderij op hun (in de regel akkerbouw-)bedrijf. Bijvoorbeeld in plaats van het investeren in dure grond voor uitbreiding van de akkerbouw. Om de volgende redenen is het niet aannemelijk dat dit op grote schaal zal gebeuren:

1. Het aantal bedrijven met intensieve veehouderij in Flevoland is al jarenlang constant. Voor zover er bedrijven met intensieve veehouderij bij zijn gekomen zullen er dus ook bedrijven met intensieve veehouderij gestopt zijn.
2. De belangrijkste trend in zowel de (intensieve) veehouderij als de akkerbouw is specialisatie en schaalvergroting (naar minder maar grotere bedrijven). De meeste akkerbouwbedrijven zullen blijven kiezen voor investeren in vooral akkerbouw en akkerbouw ketenactiviteiten, windenergie en niet in een neventak intensieve veehouderij.
3. De bedrijfsvloeroppervlakte van maximaal 5000 tot 7000 m² als neventak leent zich niet voor het ontwikkelen van gespecialiseerde intensieve veehouderijbedrijven. De ontwikkeling van gespecialiseerde intensieve veehouderijbedrijven zal zich vooral blijven voordoen in het oosten en zuiden van Nederland.
4. Het aantal nieuwe neventakken is te maximeren door in bestemmingsplannen neventakken niet bij rechte op te nemen maar met wijzigingsbevoegdheid.

Deze overwegingen leiden tot het voorstellen van drie realistische scenario's.

TWEE SCENARIO'S MET NIEUWVESTIGING

Twee scenario's gaan uit van het vestigen van 100 nieuwe neventakken intensieve veehouderij tot 7000 m² bruto vloeroppervlak (bvo). Dit is bijna een verdubbeling van het huidige aantal van 107 gemengde bedrijven met intensieve veehouderij.

MET EN ZONDER ZONERING

Het onderscheid tussen de twee scenario's is dat in het eerste scenario niet wordt uitgegaan van een zonering en in het tweede scenario wel: het uitsluiten van nieuwe intensieve veehouderijtakken in nader te bepalen zones rond woonkernen, recreatie en natuur. Dit in overeenstemming met de overweging dat intensieve veehouderij op gespannen voet kan staan met multifunctioneel gebruik van het landelijk gebied en dat de provincie hecht aan het behoud van een goed woon- en leefklimaat.

**VERKENNEN MAXIMAAL
MILIEUEFFECT VOOR
ZONERING**

Om te bepalen waar deze zones het meest voor de hand liggen wordt eerst een verkenning met maximaal milieueffect doorgerekend voor ammoniak depositie op de Natura 2000 gebieden en voor geurhinder. Hiervoor krijgen alle 1971 agrarische locaties er 7000 m² aan bedrijfsvloeroppervlak bij voor intensieve veehouderij. Het type en aantal dieren wordt bepaald op basis van de vergunde situatie. Deze is nu nog niet in beeld.

**DERDE SCENARIO ZONDER
NIEUWVESTIGING**

Het derde scenario gaat uit van een groei van alleen de bestaande agrarische locaties met een bestaande tak aan intensieve veehouderij tot 7000 m² bvo.

Op dit moment zijn er nog geen detailgegevens van de intensieve veehouderij in Flevoland digitaal voorhanden. Het kan zo zijn dat na bestudering van de detailgegevens een bijstelling van bovengenoemde aantallen wenselijk is en dat voor een beperkter aantal nieuwvestigingen (neventakken) gekozen wordt.

**AUTONOME
ONTWIKKELING**

In alle drie de scenario's gaan we uit van een groei van de 37 bestaande gespecialiseerde bedrijven met intensieve veehouderij. Deze groei is gebaseerd op de vrijgekomen productierechten (nge) van de kleine bedrijven (<40 nge) die niet meekunnen in de schaalvergroting. Daarnaast groeit het aantal melkkoeien met 10% in alle drie de scenario's. Tenslotte voldoen alle bestaande bedrijven aan de emissie eisen van het Besluit huisvesting.

VERKENNING

Voor het belangrijkste milieuaspect, wellicht de toename aan ammoniakdepositie op de Natura 2000 gebieden, wordt voor alle drie de scenario's een verkenning doorgerekend waarin de bestaande agrarische bouwpercelen de ruimte krijgen voor een tak met intensieve veehouderij met maximaal 5.000 m² aan bvo. Dit is in overeenstemming met het standpunt van Gedeputeerde Staten.

Tabel 4.1 geeft een samenvatting van de drie scenario's en twee verkenningen die met hun milieueffecten in het plan-MER worden beschreven.

Tabel 4.1

Overzicht scenario's en
verkenningen plan-MER

Scenario's / verkenning	Beschrijving
Huidige situatie (HS)	Milieubelasting op basis van de vergunde rechten (2009), aangeleverd door de Flevolandse gemeenten.
Autonome ontwikkeling (AO)	Aanpassing stallen aan de eisen voor ammoniak (Besluit huisvesting). De kleine gespecialiseerde bedrijven stoppen en de overige gespecialiseerde bedrijven groeien met de vrijgekomen productierechten aan intensieve veehouderij. De bestaande melkveehouderijbedrijven groeien met 10% aan melkvee.
Verkenning I: maximaal milieueffect	Alle 1971 agrarische locaties, met voldoende milieuruimte, krijgen 7000 m ² aan bedrijfsvloeroppervlak voor intensieve veehouderij. De tak met intensieve veehouderij is modelmatig en representatief voor de provincie.
Scenario I: bestaande en 100 nieuwe neventakken van 7000 m ² zonder zonering.	Alle agrarische locaties met een bestaande tak aan intensieve veehouderij en voldoende milieuruimte en 100 extra locaties zonder deze tak krijgen de ruimte voor het houden van intensieve veehouderij met maximaal 7000 m ² aan bvo. De 100 extra bedrijven worden ad random uitgekozen, maar beschikken wel over voldoende milieuruimte.
Scenario II: bestaande en 100	Zowel de bedrijven met een bestaande tak aan intensieve veehouderij als 100 extra locaties

Scenario's / verkenning	Beschrijving
nieuwe neventakken van 7000 m ² met zonering.	zonder deze tak krijgen 7000 m ² bvo. De 100 extra locaties zijn verdeeld over een zone met maximale milieuruimte. Deze zone wordt nader bepaald in de verkenning naar maximaal milieueffect en heet een maximale afstand van woonkernen, recreatieterreinen en natuur.
Scenario III: alleen bestaande neventakken.	Alleen de agrarische locaties met een bestaande tak met intensieve veehouderij (ca. 107) krijgen de ruimte om deze tak uit te breiden tot maximaal 7000 m ²
Verkenning II: Politieke verkenning naar effect beperking tot 5000 m ² bvo	Naast de agrarische locaties met een bestaande tak met intensieve veehouderij krijgen 100 agrarische locaties een nieuwe neventak met maximaal 5000 m ² aan bvo. Deze groeilocaties zijn dezelfde locaties als in Scenario I.

HOOFDSTUK 5 Effectbeoordeling

5.1 STUDIEGEBIED

Het studiegebied bestaat uit het plangebied (provincie Flevoland) en de beschermde Natura2000 gebieden rond de provincie zoals aangegeven in afbeelding 2.2.

5.2 PLANHORIZON

Het vigerende Omgevingsplan Flevoland II wordt verlengd. Het streven om middels de partiële herziening het beleidskader te actualiseren voor de eerstkomende 10 jaar (tot 2020).

5.3 BEOORDELINGSSCHAAL

De ontwikkeling van de intensieve veehouderij leidt tot effecten voor het milieu. Dit hoeven niet altijd negatieve effecten te zijn, ook positieve effecten kunnen optreden.

In het plan-MER worden de effecten van de scenario's en alternatieven voor verschillende thema's in beeld gebracht en vergeleken met de referentiesituatie. Per thema worden één of meerdere aspecten geformuleerd, die aan de hand van beoordelingscriteria worden beoordeeld. De effecten worden kwalitatief beoordeeld met de volgende zevenpunts-beoordelingsschaal:

Tabel 5.1

Zevenpunts-beoordelingsschaal

Score	Omschrijving
++	Zeer positief ten opzichte van de referentiesituatie
+	Positief ten opzichte van de referentiesituatie
0/+	Licht positief ten opzichte van de referentiesituatie
0	Neutraal
0/-	Licht negatief ten opzichte van de referentiesituatie
-	Negatief ten opzichte van de referentiesituatie
--	Zeer negatief ten opzichte van de referentiesituatie

5.4 RELEVANTE EFFECTEN

In het Plan-MER worden de effecten beschreven voor de volgende thema's:

- Ammoniak.
- Geur.
- Landschap.
- Verkeer.
- Fijn stof.
- Geluid.
- Water/bodem.

- Archeologie.
- Gezondheid.

Naast bovenstaande thema's is de ervaring dat op het niveau van het Plan-MER thema's als energie, andere dan bovengenoemde luchtmissies e.d. veelal beperkt onderscheidend zijn voor de keuzes die gemaakt worden in het kader van het voornemen. Deze aspecten zullen niet of slechts globaal worden beschreven.

5.4.1

AMMONIAK

Het plan-MER presenteert per alternatief de ammoniakemissie en -depositie. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in Natura2000-gebieden, Wav-gebieden (Wet ammoniak en veehouderij) en overige natuur. Per alternatief zal een inschatting worden gegeven van de verwachte bedrijfsontwikkelingen en de deposities (toename en afname) die deze opleveren. Met een verspreidingsmodel wordt de toename of afname van ammoniakdepositie berekend. Hierbij is de autonome ontwikkeling, waarin o.a. alle bedrijven voldoen aan het Besluit huisvesting, verdisconteerd.

Omdat het besluit over de partiële herziening van omgevingsplan Flevoland 2006 genomen wordt op basis van een globaal plan met potentieel significante effecten op Natura 2000-gebieden, is volgens de Natuurbeschermingswet 1998 (art. 19j) een passende beoordeling vereist als significante effecten niet zijn uit te sluiten met een voortoets.

Voortoets

In de oriëntatiefase (voortoets) worden de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

1. Beschrijving van de voorgenomen activiteiten.
2. Samenvatten en interpreteren van de voor het plangebied relevante passages in de wetgeving.
3. Beschrijving van de natuurlijke c.q. wezenlijke kenmerken van het plangebied en omgeving, op basis van bestaande gegevens.
4. Kwalificering en zo mogelijk kwantificering van de invloeden, indien relevant in combinatie met andere plannen en projecten.
5. Voor de effecten van stikstofdepositie wordt een iets diepere insteek gekozen dan een voortoets niveau, omdat verwacht wordt dat deze factor de meeste invloed zal hebben. De twee alternatieven gaan uit van een groei van het aantal bedrijven met een IV-tak. De stikstofdepositie op de Natura 2000 gebieden kan daardoor toenemen. Hiervoor worden depositieberekeningen uitgevoerd. Deze berekeningen relateren we aan de ligging van de gebieden. Zo wordt bepaald hoe ver de mogelijke effecten van de alternatieven reiken. Hiermee wordt duidelijk voor welke gebieden een nadere verkenning naar het maximale milieueffect noodzakelijk is.
6. Beoordelen van de mogelijke effecten van deze invloeden op de natuurlijke kenmerken van het gebied per alternatief en voor de verkenning van het maximale milieueffect.
7. Toetsing van de effecten aan de Natuurbeschermingswet 1998, en het beschermingskader EHS.
8. Formuleren van conclusies en aanbevelingen, waaronder het advies t.a.v. de passende beoordeling.

Doorkijk passende beoordeling

De passende beoordeling die op plan-m.e.r.-niveau kan worden uitgevoerd richt zich op het niveau van het Omgevingsplan. Voor gedetailleerd onderzoek is het plan te globaal om een volledige toetsing uit te voeren. Locatie, omvang en type van het veehouderijbedrijf dat wordt doorgerekend is immers zuiver modelmatig.

Het nadere onderzoek relateert de depositieberekeningen voor de relevante gebieden aan de gevoeligheid voor stikstofdepositie van habitattypen en natuurdoelen binnen de beschermde gebieden. Het betreft een globale beoordeling op basis van de mogelijkheden die het Omgevingsplan gaat bieden in de drie scenario's en de twee verkenningen. Voor de Natura 2000-gebieden wordt bepaald wat de toe- en afname van stikstofdepositie is en hoe deze zich verhoudt tot de achtergronddepositie en de kritische depositiewaarde van het meest kwetsbare habitatype in ieder Natura 2000-gebied. Deze beoordeling geeft inzicht in de mogelijke significante gevolgen op de Natura 2000-gebieden en in hoeverre de kritische depositiewaarden worden overschreden.

Het eindresultaat van de passende beoordeling op planMER-niveau is:

1. Een uitspraak per alternatief of er sprake is van mogelijk significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden.
2. Wanneer deze effecten niet uit te sluiten zijn: voor welke gebieden dit geldt.
3. Of en hoe deze effecten gemitigeerd kunnen worden.

Voor de effecten op EHS-gebieden wordt gekeken of er toe- of afnames zijn te verwachten in de voor stikstof gevoelige delen van de EHS, die begrensd zijn in het kader van de Wet Ammoniak en Veehouderij.

CRISIS EN HERSTELWET

De kans is groot dat de Crisis en Herstelwet niet controversieel wordt verklaard. In dat geval krijgt het vraagstuk rond stikstof en Natura 2000 een gewijzigd wettelijk kader door aanpassing van artikel 19k Nb wet ter implementatie van de Programmatische Aanpak Stikstofreductie. Dan zal opnieuw worden bekeken of de inpassingsmogelijkheden wijzigen.

Natuur: beschermde soorten

In en om het plangebied kunnen beschermde soorten van de Flora- en faunawet voorkomen. Over deze soorten is vooraf geen informatie beschikbaar. Het detailniveau van het besluit en het daarvoor op te stellen planMER is te laag, een volledige inventarisatie van het gebied is daarom niet zinvol. Een inventarisatie dient pas te worden uitgevoerd op het moment dat meer duidelijk is over de precieze invulling op het niveau van afzonderlijke activiteiten, zoals bouw of sloop van bedrijfsgebouwen.

In deze fase zullen we daarom globaal een beeld schetsen van de mogelijke effecten op beschermde flora en fauna in en om het plangebied. Hieronder vallen de volgende werkzaamheden:

1. Samenvatten en interpreteren van de voor het plangebied relevante passages in de wetgeving.
2. Beschrijving van de natuurlijke c.q. wezenlijke kenmerken van het plangebied en omgeving, op basis van bestaande gegevens.
3. Beschrijving van de voorgenomen activiteiten.
4. Beschrijven van de mogelijke gevolgen voor beschermde/bedreigde soorten.

5.4.2

GEUR

Voor geur wordt het cumulatieve effect bepaald van de individuele uitbreidingen per alternatief en scenario. De achtergrondbelasting op de geurgevoelige objecten zal worden bepaald voor de drie scenario's met behulp van het programma V-stacks⁶ en een door ARCADIS ontwikkelde GIS-applicatie. Het rekenwerk is gebaseerd op het vergunningenbestand van de Flevolandse gemeenten en de eisen voor stalemissies op grond van het Besluit huisvesting.

Vervolgens wordt het leefklimaat beoordeeld voor de geurgevoelige objecten (woningen) door de achtergrondbelasting te relateren aan de kans op geurhinder in overeenstemming met Tabel 5.2. De effectscores worden vervolgens bepaald op basis van expert judgement.

Tabel 5.2

Milieukwaliteitscriteria voor geurhinder (bron: GGD-Richtlijn geurhinder; oktober 2002)

Achtergrondbelasting	Kans op geurhinder	Beoordeling leefklimaat
0-3.0	<5%	Zeer goed
3.1-7.4	5-10 %	Goed
7.5-13.1	10-15	Redelijk goed
13.2-20.0	15-20	Matig
20.1-28.3	20-25	Tamelijk slecht
28.4-38.5	25-30	Slecht
38.6-50.7	30-35	Zeer slecht
>50.7	>35%	Extreem slecht

5.4.3

LANDSCHAP EN CULTUURHISTORIE

De landschappelijke en cultuurhistorische waarde is direct verbonden aan de ontginning, aanleg, het ontwerp en de inrichting van de polder. Kenmerkend voor het agrarische landschap in Flevoland is de grote schaal, de rationele inrichting en de heldere structuur (veelal rechte lijnen en evenwichtige verspreiding van erven met groensingels). Ook de aanwezigheid van contrasten (openheid-massa (bos, bossingels, bebouwing)) en scherpe overgangen (horizon, water-land etc.) is kenmerkend voor Flevoland.

De combinatie van hoofdwegen met vaarten en beplanting en de dijken vormt een belangrijke drager van de landschappelijke hoofdstructuur. De boerderijen liggen in clusters langs de wegen en zijn meestal van meet af aan omgeven door een brede erfsingel. De boerderijen liggen daardoor als het ware als groene eilanden te midden van het open agrarisch gebied.

De beoordeling vindt plaats aan de hand van de volgende criteria:

1. (Effect op) landschappelijk karakter:
 - a. invloed op structuur (wegen, vaarten, wegbeplanting, bosranden, verkaveling, repeterend patroon van erven) invloed op openheid (maat en schaal).
 - b. invloed op schaalementen (erf of cluster van erven, erfbeplanting).

⁶ Het computerprogramma V-stacks gebied wordt voorgeschreven door de Wet geurhinder veehouderij en is bedoeld om de achtergrondbelasting voor geur te berekenen voor het onderbouwen van een gemeentelijke geurverordening. Dit model is niet bruikbaar voor individuele veehouderijen.

2. (effect op) ruimtelijk karakter/visuele kenmerken:
 - a. Contrast.
 - b. Beleving.

De Flevolandse gemeenten borgen uiteindelijk de landschappelijke inpassing met beeldkwaliteitsplannen en commissies die over ruimtelijke kwaliteit adviseren.

5.4.4

FIJN STOF

In het Plan-MER wordt, mede aan de hand van een aantal voorbeelden (individuele concentraties) en de beschikbare prognoses ten aanzien van de achtergrondbelasting, nader ingegaan op het aspect fijn stof. Er wordt gebruik gemaakt van de landelijke kaart met achtergrondconcentraties en overschrijdingsdagen. Deze kaart geeft een indicatief beeld van de mogelijke probleemgebieden voor fijn stof. Gezien de huidige situatie (hoofdstuk 3) worden hier geen problemen verwacht. Een eventueel knelpunt doet zich alleen voor bij pluimveebedrijven en zeer grote varkensbedrijven. Voor deze bedrijven zullen vooral de (individuele concentratienormen) een bepalende factor zijn voor de vergunningverlening.

TOETSINGSKADER FIJN STOF

Het ministerie van VROM hanteert een twee sporen beleid om fijn stof problematiek in de landbouw op te lossen. Dit zijn het saneren van bestaande overschrijdingen en het voorkomen van nieuwe overschrijdingen. Het voorkomen van nieuwe overschrijdingen is een belangrijk uitgangspunt bij de verdere invulling van groeilocaties in de provincie. Met vergunningverlening zullen de gemeente rekening moeten houden met de vigerende wet- en regelgeving met betrekking tot fijn stof, de Wet luchtkwaliteit (luchtkwaliteitseisen) en de daarbij horende besluiten en regelingen.

In het plan-MER worden de mogelijkheden van vestiging en uitbreiding van veehouderijen in het plangebied in kaart gebracht. Voor fijn stof (PM10) wordt het effect van een standaard veehouderij kwalitatief weergegeven. Tevens wordt in het plan-MER een worst-case doorgerekend voor een bedrijfslocatie, namelijk het grootste kippenbedrijf (incl. groei met 10%) in de provincie op een locatie met de hoogste achtergrondconcentratie.

5.4.5

GELUID

Door toename van intensieve veehouderij in het agrarische buitengebied neemt ook de geluidemissie toe. Dit is het gevolg van toename van bedrijfsactiviteiten. De grootste toename van stationaire bronnen wordt door de ventilatie veroorzaakt. Ventilatoren bevinden zich aan de buitenzijde van de stallen. De meeste geluidproducerende activiteiten bij intensieve veehouderij vinden verder in pandig plaats. Ook de toename van vrachtverkeer kan een toenemende bron voor geluidemissies vormen. De gekozen scenario's geven hiervoor wellicht geen aanleiding. Als dat toch het geval is zal de geluidstoename in de plan-MER, op basis van expert judgement, gerelateerd worden aan de geluidsgevoelige categorieën: Bebouwde kom, Geluidgevoelige gebouwen en terreinen, Woningen en Stiltegebieden.

5.4.6

BODEM & WATER

Op de nieuwe locaties voor her- nieuwestig zal waterneutraal worden gebouwd, waardoor geen effecten optreden op het watersysteem. Deze constatering zal in het MER worden overgenomen. Aangenomen wordt dat 'bodem' geen onderscheidend aspect is. Dit omdat de bodem niet zwaar vergraven dient te worden en de in te plaatsen dan wel uit te breiden of nieuw op te richten intensieve veehouderijbedrijven vloestofdichte vloeren of andere voorzieningen dienen te realiseren, zodat eventuele ontwikkelingen niet leiden tot aantasting van de bodem. Deze constatering zal in het MER worden overgenomen.

Overigens wordt er gekeken worden naar de kansen, gevolgen en (on)mogelijkheden voor:

1. Grondwateronttrekkingen (bijvoorbeeld veedrenking, zodat geen leidingwater hoeft worden ingezet).
2. Bodemenergiesystemen (dus CO2 besparing).

De mate waarin grondwater kan worden ingezet hangt af van de bodemopbouw, de grondwaterkwaliteit en van juridische beperkingen (bijvoorbeeld boringsvrije zone Zuidelijk Flevoland). Dit alles passend bij het detailniveau van het planMER.

5.4.7

ARCHEOLOGIE

De partiële herziening gaat over het mogelijk maken van neventakken intensieve veehouderij op al bestaande agrarische bouwblokken. De agrarische locaties liggen deels in gebieden die volgens gemeentelijk-, provinciaal- of rijksbeleid een archeologische onderzoeksplicht hebben. De gebieden betreffen archeologische monumenten, scheepswraklocaties en zones met een hoge- of middelhoge archeologische verwachting. In eerste instantie zal een archeologisch bureauonderzoek worden uitgevoerd. Hierbij worden de archeologische verwachtingen en waarden in kaart gebracht.

5.4.8

GEZONDHEID

Gezondheid in relatie tot intensieve veehouderijen is een onderwerp dat in de belangstelling staat. In het planMER wordt aandacht gegeven aan dit onderwerp, waarbij op basis van de bestaande kennis en beleidsstandpunten dit onderwerp wordt behandeld.

HOOFDSTUK

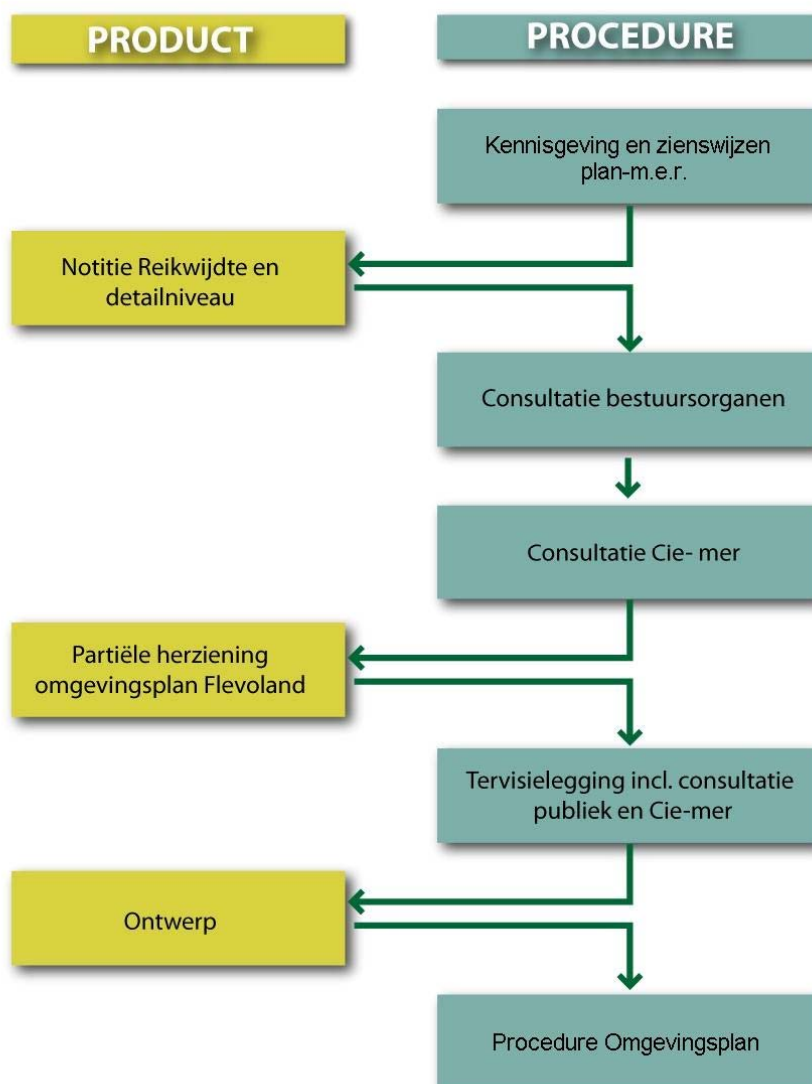
6 Procedure en planning

6.1 OVERZICHT PROCEDURE PLAN-M.E.R.

Onderstand is de volledige procedure in een aantal stappen inzichtelijke gemaakt en vervolgens toegelicht.

Afbeelding 6.1

Overzicht procedure plan-m.e.r.

Kennisgeving

Het voornemen om een plan op te stellen en hiervoor een plan-m.e.r.-procedure te doorlopen is aangekondigd in één of meerdere dag-, nieuws- of huis aan huisbladen: de Almere Vandaag en Flevopost. Daarnaast is het voornemen aangegeven op de internetsite van de provincie (www.Flevoland.nl). Hierbij is onder andere gemeld welke mogelijkheden er zijn tot inbreng zienswijzen op de notitie reikwijdte en diepgang van het plan-Mer. Tevens wordt gemeld dat de onafhankelijke Commissie voor de milieueffectrapportage betrokken is in de procedure.

Consultatie

De voorliggende notitie is bedoeld om de betrokken bestuursorganen te informeren met het verzoek te reageren. De Commissie m.e.r. ontvangt deze notitie en de reacties van de betrokken bestuursorganen en de eventuele inbreng vanuit de openbare kennisgeving. Op basis hiervan stelt de commissie een advies op voor het plan-MER.

Plan-MER

De benodigde onderzoeken worden uitgevoerd en het resultaat wordt gebundeld in het plan-MER. Het plan-Mer wordt een zelfstandig rapport, dat als onderbouwing dient voor de partiële herziening van het omgevingsplan Flevoland 2006. Belangrijk is wel dat het milieueffectrapport, ongeacht de presentatievorm, aan een aantal wettelijke inhoudseisen voldoet. De inhoudseisen zijn als volgt:

- Inhoud en doelstelling van het plan.
- Bestaande toestand en ontwikkelingen voor het milieu.
- Relevante beleidsdoelstellingen.
- Redelijke alternatieven met motivering.
- Nadelige milieugevolgen.
- Mitigerende en compenserende maatregelen.
- Leemten in kennis.
- Monitoringsmaatregelen.
- Samenvatting.

Tervisielegging

De partiële herziening van het Omgevingsplan wordt samen met het milieueffectrapport ter visie gelegd.

Verdere planprocedures

Na de tervisielegging is er gelegenheid tot inspraak en consultatie. Een speciaal aandachtspunt is toetsing van het milieueffectrapport door de onafhankelijke Commissie voor de milieueffectrapportage. Uitkomst van deze toetsing is een positief of negatief advies richting het bevoegde gezag. Vervolgens voegt de basisprocedure (zie hoofdstuk1) slechts één verplichting toe: *een expliciete motivering van de rol die het milieueffectrapport en de inspraakreacties daarop hebben gespeeld bij het definitieve besluit over het plan.*

6.1.1**TOELICHTING CONSULTATIE**

Het bevoegd gezag voor het plan dient de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen plan-MER te bepalen. Hierbij dient gelet te worden op de elementen waar in een plan-MER aandacht aan moet worden besteed.

Bij het bepalen van de reikwijdte en detailniveau van het plan-MER raadpleegt het bevoegd gezag minstens de wettelijk voorgeschreven bestuursorganen (artikel 7.11b Wet milieubeheer). Het betreft o.a. de volgende bestuursorganen:

- Burgemeesters en wethouders van de gemeenten in de provincie Flevoland.
- Omliggende provincies.
- Buurgemeenten in Friesland, Overijssel, Gelderland, Utrecht en Noord-Holland (mits er minder dan 2 km water tussen ligt).
- Waterschap Zuiderzeeland.
- Ministerie van LNW, directie West (incl. Staatsbosbeheer).
- Ministerie van EZ.
- Rijksdienst Cultureel Erfgoed.
- VROM inspectie.

En in ieder geval de volgende overige actoren:

- Milieufederatie Flevoland.
- Flevolandschap.
- Natuur en Milieu Flevoland.
- LTO Noord.
- Waterleidingmaatschappij Vitens.
- GGD.

Eventuele reacties kunnen per e-mail of per post worden aangeleverd aan:

Provincie Flevoland
College van Gedeputeerde Staten
Postbus 55
8200 AB Lelystad

BIJLAGE

1 Lijst met afkortingen

Amvb huisvesting	Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij. Het besluit stelt veehouderijen verplicht om emissie-arme stallen te bouwen en bevat zogeheten maximale emissiewaarden.
bvo	Bruto vloeroppervlak
dB	Decibel
ECN	Energieonderzoek Centrum Nederland
EHS	Ecologische hoofdstructuur
IPCC	Intergovernmental panel on climate change
IV	Intensieve veehouderij
LOG	Landbouwontwikkelingsgebied
MER	Milieueffectrapportage
NGE	Nederlandse grootvee eenheid; een maat voor de economische omvang van bedrijfsactiviteiten
NIBM-tool	Niet In Betekende Mate – tool. Een rekenprogramma waarmee een worst case situatie wordt berekend voor de bijdrage van het extra verkeer als gevolg van een plan op de luchtkwaliteit.
OU	Odeur Units (Wet geurhinder en veehouderij)
Plan-MER	Milieu effect rapportage van plannen
PM	Particulate matter; fijn stof
PM10	Particulate matter; fijn stof deeltjes met een doorsnede van 10 µm
PM2,5	Particulate matter; fijn stof deeltjes met een doorsnede van 2,5 µm
RvR	Rood voor Rood
VAB	Vrijkomende agrarische bebouwing
Wav	Wet ammoniak en veehouderij

COLOFON

NOTITIE REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU PARTIELE HERZIENING OMGEVINGSPLAN FLEVOLAND

OPDRACHTGEVER:

Provincie Flevoland

STATUS:

Definitief

AUTEUR:

L Lamers & P. Hartskeerl

GECONTROLEERD DOOR:

P. Hartskeerl

VRIJGEGEVEN DOOR:

drs. B.P.W. Schlangen

12 maart 2010

B01065/CE0/004/000079/dt

ARCADIS NEDERLAND BV
Beaulieustraat 22
Postbus 264
6800 AG Arnhem
Tel 026 3778 911
Fax 026 3515 235
www.arcadis.nl
Handelsregister
9036504

©ARCADIS. Alle rechten voorbehouden. Behoudens
uitzonderingen door de wet gesteld, mag zonder
schriftelijke toestemming van de rechthebbenden niets uit
dit document worden verveelvoudigd en/of openbaar
worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, digitale
reproductie of anderszins